

Dorota Folga-Januszewska

Muzea Warszawy

przewodnik

Koncepcja, teksty, wybór zdjęć, redakcja naukowa

Dorota Folga-Januszewska

Projekt graficzny

Tadeusz Nuckowski

Zdjęcia (numer strony, góra/dół, prawa strona/lewa strona)

Marek Czasnojęć 93g; Marta Dziewulska 40g; Grażyna Figura-Laskowska 12d; Dorota Folga-Januszewska 16, 22g, 35, 38g, 57gl, 58, 77d, 78, 86d, 92g; Żaneta Govenlock 73d; Maciej Januszewski 13g; Maciej Miłobędzki 76d; Waldemar Panów, PZ Studio 18–21, 30, 31, 33, 36g, 44, 46, 47dp, 48–50, 53, 59, 65, 68, 71, 73g, 74, 81, 82, 87g, 93d; Zbigniew Panów, PZ Studio 8, 10, 12g, 13d, 14d, 22d–26d, 27–29, 32, 34, 36d, 37, 40d, 42g, 43, 45, 51, 52, 54–56, 60–63, 66, 67, 69d, 72, 75, 79, 80, 83–85, 87–92d; Michał Sacharewicz 76g; Jacek Ślubowski 69g; Mariusz Wideryński 38d; Zbiory własne muzeów 9, 11, 14g, 15, 17, 26g, 39, 41, 42d, 47g i dl, 57gp i d, 64, 65, 70, 77g

Zdjęcia na okładce

Waldemar Panów, Zbigniew Panów

Redakcja

Anna Chudzik

Agnieszka Rymarowicz

Kinga Urbańska

Korekta

Anna Chudzik

DTP

Jakub Kinel

Agnieszka Rymarowicz

Kinga Urbańska

Autorka i Wydawca dziękują pracownikom i dyrekcji muzeów oraz studentom i absolwentom Katedry Sztuki, Teorii i Muzeologii Współczesnej Instytutu Historii Sztuki i Instytutu Muzeologii UKSW za pomoc w weryfikacji danych oraz kompletowaniu materiału ilustracyjnego.

Przygotowanie zdjęć do druku

Studio Kolor, Rzeszów

Druk

Interak, Czarnków

Printed in Poland

Copyright by BOSZ

Olszanica 2012

Wydanie I

Wydawca

Wydawnictwo BOSZ

Biuro: ul. Przemysłowa 14, 38-600 Lesko

tel. +48 13 4699000, faks +48 13 4696188

biuro@bosz.com.pl

www.bosz.com.pl

ISBN 978-83-7576-159-7

Nota redakcyjna

Publikacja obejmuje instytucje, które są muzeami w myśl polskich przepisów, czyli znajdują się w rejestrze Ministra Kultury i Dziedzictwa Narodowego, mają uzgodniony z MKiDN statut bądź działają zgodnie z regulaminem organizacyjnym nadanym przez jednostkę nadrzędną (np. muzea uczelniane, należące do instytucji naukowych, parafii, diecezji, stowarzyszeń, fundacji, grup wyznaniowych i in.); przedstawia także grupę muzeów, które mają status osób prawnych lub instytucji prywatnych, udostępnionych publicznie.

Autorka i Redaktorzy podjęli decyzję, iż nie będą podawać w opisie muzeów dni i godzin otwarcia, ponieważ dane te są zmienne, a w wielu wypadkach mają charakter sezonowy. Aktualne informacje czytelnik znajdzie na podawanych w publikacji stronach internetowych muzeów.

Autorka i Wydawnictwo dołożyły wszelkich starań w celu weryfikacji przedstawionych informacji, może się jednak zdarzyć, iż podane informacje staną się nieaktualne. Będziemy wdzięczni Czytelnikom za informacje dotyczące wszelkich zachodzących zmian i za ewentualne uzupełnienia, które prosimy przysyłać pod adres: muzea@bosz.com.pl.

Typowy układ noty

numer na mapie
nazwa muzeum
dane kontaktowe
nazwa instytucji nadrzędnej
lub (po dwukropku) nazwy
oddziałów i filii (opcjonalnie)

budynek muzeum

historia muzeum

zbiory i kolekcje

stała ekspozycja

dotatkowa działalność

kategorie zbiorów

fragment stałej ekspozycji

Muzeum Woli
Oddział Muzeum Historycznego
m.st. Warszawy

ul. Srebrna 12
00-810 Warszawa
tel. 22 624 37 33, 624 38 79
tel./faks 22 624 90 21
muzeumwoli@poczta.onet.pl
www.muzeumwoli.mhw.pl

AR
AC
AH
BI
BU
CZ
DE
FI
FM
FO
GR
HE
HI
HK
IM
IZ
JU
KA
KS
MA
MI
MO
MU
MZ
NU
PL
RS
RZ
RA
RB
SP
ST
SS
SW
TA
TE
TK

Muzeum powstało w 1974 r. z inicjatywy Towarzystwa Przyjaciół Warszawy – Oddziału Wola, zlokalizowane w neorenesansowym pałacyku Aleksandra Sikorskiego z ok. 1880 r.

W zbiorach kolekcje historyczne, ikonograficzne, fotografie, dokumenty, prasa warszawska i wyciniki prasowe, pamiątki związane z historią dzielnicy Wola, jej rozwojem gospodarczym i kulturalnym, kolekcje sreber i rzemiosła artystycznego, kolekcja plakatów filmowych i teatralnych, kolekcja pamiątek rodziny Ulrichów i pamiątek po Zgrupowaniu AK „Chrobry II”.

Ekspozycja stała: Warszawska Wola 1367–1996; sala Platerów Warszawskich (zbiór Anieli i Tadeusza Wysockich).

Muzeum organizuje wystawy czasowe, spotkania, koncerty, prelekcje, konferencje, wydaje publikacje, prowadzi badania, działalność edukacyjną, lekcje muzealne, konkursy wiedzy o dzielnicy i Warszawie.

83

Muzeum powołane w 1961 r. przez Ministerstwo Szkolnictwa Wyższego i Oświaty jako jednostka badawcza i edukacyjna przy Wydziale Geologii Uniwersytetu Warszawskiego, od 2008 nosi obecną nazwę. Kontynuuje tradycje Gabinetu Mineralogicznego, istniejącego od początków Uniwersytetu Warszawskiego założonego w 1816 r., a następnie Muzeum Mineralogicznego i Muzeum Geologicznego UW, całkowicie zniszczonego w czasie bombardowania Warszawy w 1939 r.

W zbiorach kolekcje minerałów, (m.in. agatów, kwarcu, kalcytu), meteorytów (m.in. okazy meteorytu Putusk), skał, liczne kolekcje paleontologiczne, archiwalia.

Ekspozycja stała prezentuje zbiory minerałów według systematyki mineralogicznej oraz zbiory stratygraficzno-paleontologiczne, jak również kolekcje meteorytów i próbki gruntu księżycowego.

Muzeum organizuje wystawy czasowe, udostępnia zbiory do badań naukowych, prowadzi działalność edukacyjną, w tym lekcje muzealne i warsztaty dla dzieci, działalność popularyzującą wiedzę geologiczną i przyrodniczą.

Muzeum utworzone w 1919 r. z siedzibą w gmachu z l. 1925–1930 proj. Mariana Lalewicza. Odbudowane po zniszczeniach w 1947 r., w 1999 r. remontowane i zmodernizowane. Jedyne w Polsce muzeum poświęcone budowie geologicznej Polski.

W zbiorach kolekcje geologiczne oraz szkielety wymarłych zwierząt epoki lodowcowej, w tym rekonstrukcja polskiego dinozaura – dilofozaura, mamuta (*Mammuthus primigenius*), nosorożca włochatego (*Coelodonta antiquitatis*) z Górnego Śląska oraz niedźwiedzia jaskiniowego (*Ursus spelaeus*) z jaskiń ojcowskich oraz rekonstrukcja jaskini.

AR Ekspozycje stałe: na parterze – Materia Ziemi; Historia Polski w kamieniu pi-
AH sana; Surowce mineralne Polski; na piętrze – Państwowy Instytut Geologiczny
CZ 1919–1999; Skamieniały świat; Magmatyzm; Sedymentacja i diagenеза;
FA Metamorfizm; w sali głównej – tabele stratygraficzne, mapy i widoki.

FL **M**uzeum prowadzi działalność edukacyjną, лекcje muzealne, oprowadzania,
FM wykłady, wydaje publikacje.

FO
GE
GO
HI
IN
KA
KS
MN
MU
NA
PA
PR
RS

48 Muzeum Niepodległości w Warszawie

Oddziały: Muzeum X Pawilonu Cytadeli Warszawa; Muzeum Więzienia Pawiak; Mauzoleum Walki i Męczeństwa 1939–1945

al. Solidarności 62
00-240 Warszawa
tel. 22 826 90 91, 827 37 70
faks 22 827 03 23

promocja@muzeumniepodleglosci.art.pl
www.muzeumniepodleglosci.art.pl

Muzeum zlokalizowane w XVIII-wiecznym pałacu Przebendowskich-Radziwiłłów, powstałe w 1990 r. jako Muzeum Historii Polskich Ruchów Niepodległościowych i Społecznych w miejscu zlikwidowanego Muzeum Lenina, które działało w l. 1955–1989.

W zbiorach kolekcje historyczne, numizmatyczne, artystyczne, ikonograficzne (fotografie i pocztówki), falerystyczne, chorągwie i sztandary, ukazujące historię dążeń niepodległościowych Polaków od powstania kościuszkowskiego do 1989 r. (m.in. kolekcja Leopoldis poświęcona dziejom miasta i społeczności Lwowa i Kresów oraz kolekcja sybiracka).

Ekspozycje stałe: Polonia Restituta. O niepodległość i granice 1914–1921; Z Orłem Białym przez wieki. Godło i herb państwa polskiego w rozwoju historycznym; Żeby Polska była Polską. Dzieje opozycji w PRL 1945–1989.

Muzeum organizuje wystawy czasowe, prowadzi badania, wydaje publikacje, w tym periodyk „Niepodległość i Pamięć”, prowadzi działalność edukacyjną, lekcje muzealne, organizuje imprezy okolicznościowe, koncerty, spotkania, konferencje.

AH
BI
CZ
FI
FM
FO
GR
HI
HK
HS
JU
KA
KS
LI
MA
MI
MU
NU
PL
RĘ
RS
RZ
RA
RB
SF
ST
SW

Muzeum Nurkowania przy Klubie Płetwonurków w Warszawie

ul. Grzybowska 88

00-840 Warszawa

office@muzeumnurkowania.pl

www.muzeumnurkowania.pl

49

Muzeum powstało z inicjatywy społecznej, zlokalizowane w piwnicy Warszawskiego Klubu Płetwonurków.

W zbiorach sprzęt do nurkowania z rzadkimi obiektami z XIX w., klasyczny sprzęt z XX w.: wyposażenie nurków, skafandry, helmy (m.in. firmy Draeger), pompy, helmy i inny sprzęt firmy Siebe Gorman, ciężarki piersiowe, broń i sprzęt używane w podwodnych polowaniach, dokumentacja fotograficzna, kolekcja historyczna związana z dziejami polskiego płetwonurkowania, niewielka kolekcja przyrodnicza (m.in. ząb megalodona – wymarłej ryby), filmy, archiwalia, wycinki prasowe, kolekcja ikonograficzna i filatelistyczna związana z nurkowaniem.

Ekspozycja stała prezentuje najciekawsze obiekty.

Muzeum organizuje wystawy czasowe, pokazy filmów (m.in. raz w miesiącu Środy Filmowe), spotkania i prezentacje, udostępnia zbiory, organizuje oprowadzania.

AR
AH
CZ
DE
EL
FM
FO
GE
GO
HI
HK
IŻ
KA
KS
ŁO
ME
MI
PA
PL
RY
RZ
SP
TE
TK

Decyzja o powołaniu muzeum w podziemiach katedry Polowej Wojska Polskiego zapadła w 2005 r., muzeum otwarto w 2010 r. Jest jedynym w Warszawie muzeum samorządowym działającym na terenie obiektu sakralnego. Wejście do podziemi po zachodniej stronie westybulu kościoła.

W zbiorach kolekcje historyczne ilustrujące dzieje duszpasterstwa wojskowego w Polsce od czasów przyjęcia chrześcijaństwa po współczesność, kolekcje ikonograficzne, falerystyczne, artystyczne, kolekcja rzemiosła artystycznego, stroje i księgi liturgiczne, dokumentacja, pamiątki osobiste, nagrane relacje, multimedia, fotografie.

Ekspozycja stała łączy materiały historyczne z prezentacjami multimedialnymi, ukazuje dzieje ordynariatu polowego.

Muzeum prowadzi działalność edukacyjną, lekcje muzealne.

Muzeum Plakatu w Wilanowie

Oddział Muzeum Narodowego
w Warszawie

ul. Potockiego 10/16
02-958 Warszawa
tel./faks 22 842 26 06, 842 48 48
plakat@mnw.art.pl
www.postermuseum.pl

51

Pierwsze Muzeum Plakatu na świecie otwarte w 1968 r. jako oddział Muzeum Narodowego w Warszawie, ściśle powiązane z organizowanym od 1966 r. Międzynarodowym Biennale Plakatu w Warszawie (obecnie w muzeum siedziba Biura Organizacyjnego). Nowy budynek dobudowany za fasadą dawnej ujeżdżalni pałacowej należącej do pałacu w Wilanowie, rozbudowane o Nową Galerię.

W zbiorach kolekcje plakatu europejskiego i polskiego od koń. XIX w. do współczesności, kolekcja Polskiej Szkoły Plakatu, kolekcja plakatu japońskiego i chińskiego, amerykańskiego i iberoamerykańskiego, kolekcje laureatów Międzynarodowego Biennale Plakatu w Warszawie.

Muzeum organizuje wystawy czasowe wybitnych twórców plakatu z całego świata i prezentuje swoje kolekcje na wszystkich kontynentach. Jest organizatorem Międzynarodowego Biennale Plakatu i odbywającego się co 2 lata Salonu Plakatu Polskiego, prowadzi badania i wydaje publikacje, współpracuje ze środowiskami artystycznymi i podobnymi placówkami na świecie, gromadzi dokumentację dotyczącą tej dziedziny projektowania.

AH
CZ
DE
FO
GR
HI
HK
HS
PL
SW

Powołane w 1993 r. na terenie fortu IX Czerniakowskiego z XIX w., nazwanego w okresie II RP imieniem gen. Jana Henryka Dąbrowskiego.

W zbiorach placówki znajduje się sprzęt ciężki Wojska Polskiego oraz innych armii, militaria, kolekcje historyczne związane z dziejami polskiego wojska, dokumenty, kolekcje fotograficzne, jak również multimedia.

Ekspozycja stała plenerowa prezentuje broń pancerną i raketową, artylerię, samochody, sprzęt radiolokacyjny i łączności oraz sprzęt raketowy.

Muzeum organizuje wystawy czasowe, prowadzi działalność edukacyjną, lekcje muzealne, oprowadzania, jak również imprezy okolicznościowe.

Muzeum powołane w 1983 r. jako oddział Muzeum Historycznego m.st. Warszawy. Społeczny Komitet Budowy Muzeum Powstania Warszawskiego rozpoczął gromadzenie kolekcji i dokumentów, zaś muzeum w l. 1994–1999 realizowało program wystaw czasowych. Decyzją Prezydenta Warszawy w 2003 r. zlokalizowane w budynku dawnej elektrowni tramwajowej z l. 1904–1908 na warszawskiej Woli, zaadaptowanej dla potrzeb muzeum i otwarte w 2004 r. dla uczczenia 60. rocznicy powstania warszawskiego jako samodzielna instytucja.

AH
CZ
FI
FM
FO
GR
HI
HK
IŻ
KA
KS
LI
MI
MU
MZ
NU
PL
RĘ
RS
RZ
RB
TE
TK
WO

Zbiory powstały w wyniku akcji społecznej, m.in. z darów byłych powstańców warszawskich: kolekcje prywatne i historyczne związane z historią powstania warszawskiego i działalnością powstańców, kolekcje fotografii, dokumentacja filmowa z 1944 r., nagrania i relacje świadków, dokumenty, listy, przedmioty osobiste.

Ekspozycje stałe: na parterze – Historia II wojny światowej w Warszawie od I IX 1939 do V 1945; na antresoli – Historia Powstania Warszawskiego w sierpniu 1944 r oraz życie w powstańczej Warszawie; na I piętrze – Sytuacja we wrześniu 1944 i upadek powstania.

Muzeum ma charakter interaktywny i narracyjny, prowadzi działalność edukacyjną, organizuje akcje i spotkania poświęcone historii powstania

i II wojny światowej w Warszawie, prowadzi stałą współpracę z byłymi powstańcami, rejestrację rozmów i wspomnień.